
Fondenes forfall

KORRESPONDANSER

SIDSEL AARDAL

Det er med en følelse av oppgitthet jeg har fulgt med i utdanningsfondenes skjebne. At det gikk som det gikk, var ingen overraskelse, og det er ingen grunn til å dvele ved det. Konsekvensene derimot gir rom for ettertanke.

Jeg tilhører en generasjon middelaldrende sykehusleger som selv betalte alle kurs som var nødvendige for å få sin spesialitet. Riktignok kunne utgiftene mot kvittering, og ofte etter lang diskusjon med skattemyndighetene om nødvendigheten av kurset, trekkets fra i selvangivelsen. Kongresser måtte vi betale selv. Da ordningen med Fond III kom, syntes jeg det var fantastisk og har benyttet meg av fondet 5 – 6 ganger i alt.

Som overlege ved et universitetssykehus har man plikt til å ta del i undervisningen av medisinstudenter samt drive medisinsk forskning. Som alle andre overleger har man også plikt til å holde seg faglig oppdatert. Dette kan vi naturligvis gjøre ved å lese, og vi som arbeider ved et universitetssykehus, har den fordel at vi har et bibliotek vi kan benytte oss av, selv om økonomiske innstramninger ved universitetet og sykehuset har redusert tilbudet.

Reisebudsjettet for hver avdeling ved de store fylkeskommunale sykehusene er små, og man kan ikke forvente annet enn refundert kurs eller kongressavgift. Resten må man betale selv. Klarer man som overlege å drive forskning, vil man også gjerne reise ut og presentere sine resultater. Dette må man nå også betale selv. Har man utgifter som er større enn minstefradraget, kan man trekke fra utgiftene i selvangivelsen, men på våre kanter er det ofte vanskelig å få likningsvesenet til å forstå at sykehuset ikke betaler reiseutgiftene. Hvis de ikke gjør det, var så reisen nødvendig?

Når man hører at kolleger ved statens sykehus får refundert reiseutgifter etter statens satser, blir man kanskje både sint og oppgitt. Her har Legeforeningen en jobb å gjøre. At Fond III er en saga blott for overordnede sykehusleger er noe vi må leve med, men man må i alle fall forhandle seg frem til en ordning med likningsmyndighetene som kan gjelde for alle spesialister i sykehus, uansett hvem sykehuseieren måtte være.

For ikke å virke bare negativ vil jeg oppfordre Legeforeningen til å tviholde på ordningen med fire måneders overlegepermisjon hvert femte år. Det gir oss en fantastisk anledning til faglig fornyelse. Selv har jeg ikke hatt mer enn én permisjon tidligere. Den ble benyttet til forskning og starten på et doktorgradsarbeid. Denne gangen oppholder jeg meg i USA. Jeg har lest mer faglitteratur sammenhengende enn på lange tider. I tillegg til å høre forelesninger og å delta på seminarer får man også gjort en del forskning som forhåpentligvis blir publisert. Økonomisk kan man få det til fordi lønnen hjemmefra er skattefri den tiden man er i USA, men det er dyrt å bo og leve her borte. Når jeg kommer tilbake til sykehuset hjemme, kan jeg forhåpentligvis si at jeg oppfyller mine ansettelsesforpliktelser om å være faglig oppdatert og drive medisinsk forskning. Hvorvidt sykehuset synes det er en god investering, er en annen sak.

Publisert: 28. februar 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 28. mars 2026.